

NOKUTs tilsynsrapporter

Rehabilitering

Aschehoug fagskole AS

Februar 2014

Utdanningssted:	Hurum, Oslo og Drammen
Utdanningstilbud:	Rehabilitering
Dato for vedtak:	12. februar 2014
Fagskolepoeng:	60
Sakkyndige:	Brit Snefrid Øfeldt Eyvind Hedel
Saksnummer:	13/670

Forord

Fagskoleutdanning er yrkesrettet utdanning som bygger på fullført videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse. Fagskoleutdanning har et omfang på minst et halvt år og maksimalt to år som heltidsutdanning. Betegnelsen fagskoleutdanning er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen fagskoleutdanning, må utdanningstilbudet være godkjent av NOKUT.

Vurderingsprosessen starter med at en tilbyder søker NOKUT om godkjenning av et utdanningstilbud. Søknaden blir først gjenstand for en innledende vurdering, for å avklare om forutsetningene er til stede for videre behandling jevnfør NOKUTs «Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning», kapittel 4. I den innledende vurderingen ser NOKUT blant annet på om styringsordning og reglement er tilpasset utdanningstilbudet og om tilbyder har et tilfredsstillende system for kvalitetssikring.

Søknader som tilfredsstillende forutsetningene for behandling blir videre vurdert av eksterne, uavhengige sakkyndige oppnevnt av NOKUT. De sakkyndige vurderer søknaden opp mot 17 likeverdige faglige kriterier nedfelt i NOKUTs retningslinjer, kapittel 7.

Til den sakkyndige vurderingen har NOKUT oppnevnt:

- Eyvind Hedel
- Brit Snefrid Øfeldt

Når de sakkyndige har funnet at ett eller flere av de faglige kriteriene ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte, sendes et utkast til tilsynsrapport (kapittel 3 i denne rapporten) til tilbyder for kommentarer. Tilbyder kan da påpeke mangler eller misforståelser i de sakkyndiges innstilling. NOKUT tillater i tillegg mindre justeringer. De sakkyndige vurderer eventuelle tilbakemeldinger fra tilbyder, før NOKUT konkluderer og fatter endelig vedtak. I forbindelse med denne søknaden har tilbyder ikke kommet med et tilsvarende svar.

I denne rapporten er alle vurderingene som danner grunnlag for godkjenningen samlet. NOKUT har konkludert med at søknaden ikke tilfredsstillende alle kriterier for godkjenning av fagskoleutdanning. Det er mulig å søke NOKUT på nytt, men da forventes det at søker har forbedret utdanningskvaliteten i henhold til vurderingene gitt i denne rapporten (Må-punktene).

Oslo, 12. februar 2014

Terje Mørland
direktør

Innhold

1	Informasjon om søkeren.....	1
1.1	Rammebetingelser – krav til søknaden.....	1
2	Innledende vurdering	2
2.1	Reglement.....	2
2.2	Konklusjon.....	3
3	Sakkyndig vurdering av utdanningstilbudet.....	4
3.1	Oppsummering	4
3.2	Læringsmål og kvalifikasjoner	5
3.3	Faglig innhold.....	8
3.4	Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer.....	11
3.5	Eksamen og vitnemål.....	17
3.6	Infrastruktur	20
3.7	Oppsummerende vurdering og konklusjon fra de sakkyndige	23
4	Vedtak	25
5	Dokumentasjon	25
	Vedlegg 1:.....	26
	Vedlegg 2:.....	27

1 Informasjon om søkeren

Aschehoug fagskole AS søkte NOKUT 15. september 2013 om godkjenning av fagskoleutdanningen *rehabilitering*. Utdanningstilbudet er et ettårig tilbud som gis på heltid over ett år eller deltid over to år. Undervisningen vil gis ved Aschehoug fagskole Oslo, Drammen og Hurum og det er søkt godkjenning for inntil 50 studenter ved hvert studiested.

Tilbyder har allerede et godkjent utdanningstilbud på 60 fagskolepoeng: *Pedagogisk fagarbeider*.

Tilbyder har tidligere fått godkjent sitt system for kvalitetssikring, jf. brev til tilbyder datert 31. mai 2010. Styreordningen og reglementet ble godkjent av NOKUT 29. august 2011, jf. NOKUTs sak 11/103.

I utkastet til rapport for vurdering av *kreftomsorg og lindrende pleie*, NOKUTs sak 13/263, ble tilbyders reglement vurdert og det ble påpekt behov for endringer. NOKUT mottok revidert reglement 13. desember 2013. Det reviderte reglementet er funnet tilfredsstillende. Kapittel 2.1 tar for seg vurderingen av det reviderte reglementet.

NOKUT har gjennomgått søkers hjemmesider, <http://www.aschehougfagskole.no>. Tilbyder gir ikke informasjon om utdanningstilbudet som de har søkt godkjenning for på hjemmesidene.

1.1 Rammebetingelser – krav til søknaden

- Søker må beskrive og dokumentere kvaliteten på utdanningstilbudet i henhold til NOKUTs mal for elektronisk søknad.
- Det må fremgå av søknaden at utdanningstilbudet er innenfor rammen av minst et halvt år og maksimalt to år som heltidsutdanning.
- Søknaden skal sannsynliggjøre at utdanningstilbudet bygger på fullført videregående opplæring og at utdanningstilbudet er yrkesrettet.
- For tilbydere som ikke helt ut er eid av staten, fylkeskommune eller kommune må søker / tilbyder være registrert i Enhetsregisteret.

Presentasjon og vurdering

NOKUT har vurdert søknaden ut fra nevnte forutsetninger. Rammebetingelsene er til stede for at søknaden skal kunne behandles av NOKUT.

Konklusjon

Søker oppfyller forutsetningene for videre saksbehandling.

2 Innledende vurdering

2.1 Reglement

Det skal foreligge reglement slik at vedtak som tilbyder fatter angående studenter, følger reglene i forvaltningsloven. Det må klart komme frem i reglementet hvem som fatter vedtak (i første instans) og hvordan en klage behandles. Reglementene skal også være slik utformet at de sikrer lik og upartisk behandling, og at studentene forstår om de er rett behandlet eller ikke.

Følgende forhold må være dekket:

- hvordan og hvem som gjennomfører opptak av studenter (opptaksreglement). Opptakskrav, eventuelle tidsfrister og regler for rangering av de kvalifiserte søkerne må fremgå
- hvordan vurdering av realkompetanse for opptak gjennomføres, herunder hvem som fatter vedtak
- hvordan prøving og vurdering foretas, og gjennomføres, og hvordan resultatet av prøving og vurdering dokumenteres (eksamensreglement)
- hvordan klager fra studenter på sensur/vurdering (kan være i eksamensreglementet) og andre vedtak behandles, herunder frister som tilfredsstillende forvaltningslovens krav

Andre forhold som må reguleres dersom tilbyder ønsker å iverksette slike tiltak:

- tydelige bestemmelser for eventuelle disiplinære sanksjoner, herunder vilkår for og krav til begrunnelse for bortvisning, eller andre disiplinærsanksjoner
- prosedyre for behandling av klage på eventuelle vedtak om disiplinære sanksjoner samt hvilken støtte/hjelp en student har rett til under slike klagesaker, for eksempel å ha med seg en studenttillitsvalgt, må fremgå
- muligheten til å gi fritak for deler av utdanningstilbudet, etter søknad fra en student på grunnlag av dokumentert oppnådd likeverdig utdanning
- fritak gis på grunnlag av realkompetanse, der både prosedyre og krav til dokumentasjon må beskrives
- for alle enkeltvedtak gjelder at klagemuligheten må fremgå

Presentasjon og vurdering

Tilbyder har levert et revidert reglement der mye informasjon som hører hjemme i studieplanen eller i en egen informasjonshåndbok er fjernet. De påpekte bestemmelsene er utbedret. Tilbyders reglement dekker de forhold NOKUT etterspør, jf. NOKUTs retningslinjer kapittel 5 og NOKUTs elektroniske søknadsskjema. Det fremgår klart hvem som fatter vedtak og hvordan klager behandles. Det er ikke funnet forhold som strider med bestemmelsene i forvaltningsloven. Vi anbefaler likevel at tilbyder oppdaterer reglement i tråd med ny fagskoletilsynsforskrift, vedtatt av NOKUTs styre 12. desember 2013.

Opptakskrav

Reglementet beskriver også at realkompetansevurdering skal gjøres av Fylkeskommunen. De som har fått sin realkompetanse vurdert som godkjent av Fylkeskommunen fyller det formelle opptakskravet og skal tas opp på det grunnlaget. Vi gjør oppmerksom på at det er kommet endringer for vurdering av realkompetanse i ny fagskoletilsynsforskrift. Vi viser til veiledninger på vår hjemmeside.

Innpassing og fritak

Tilbyder har utbedret bestemmelse om innpassing og fritak. Vi anbefaler at det kommer tydeligere frem i § 2-6 at utgangspunktet for vurderinger om innpassing og fritak skal være læringsutbyttebeskrivelsene for den utdanningen eller det aktuelle emnet studenten har fullført. Det vises til § 4 for klagebehandling. Klage på innpassing og fritak er ikke listet opp i § 4-1, og vi anbefaler at dette endres.

2.2 Konklusjon

Ja, reglementet er funnet tilfredsstillende.

Tilbyder bør:

- endre bestemmelse om opptak på realkompetanse
- presisere at læringsutbyttebeskrivelsene legges til grunn for vurdering av fritak og innpassing
- få med innpassing og fritak i § 4-1

3 Sakkyndig vurdering av utdanningstilbudet

Kriteriene i dette kapittelet, 1-18, er likeverdige. Det vil si at de sakkyndige må finne at alle kriteriene er tilfredsstillende oppfylt for at utdanningstilbudet skal kunne godkjennes som fagskoleutdanning. Kriteriene står skrevet i NOKUTs retningslinjer kapittel 7. Kriterium 5, om nasjonale krav, er irrelevant og derfor ikke vurdert.

3.1 Oppsummering

Navnet på studiet og innholdet i undervisningsplanen dekkes opp av de uttrykte læringsutbyttene som kommer til uttrykk i studieplanens introduksjon under de enkelte modulene.

Studieplanen har, imidlertid, store mangler og svakheter knyttet til praksisordningene, eksamensformene og kriteriene for tilrettelegging både av undervisning og eksamener, samt angående kriteriene for avsluttende modul og den eksamensform denne skal ha. Når dette er sagt må det også sies at de generelle betraktningene i studieplanens omfattende introduksjon er et godt grunnlag for det endringsarbeidet som er nødvendig i studieplan og søknad.

Litteraturlistene som ligger under hver modul er meget omfattende og lite spesifisert. Det deles ikke klart mellom obligatorisk litteratur og anbefalt litteratur.

Det pekes ellers på at det ikke er klart hva som er å anse som studiesteder, noe som ytterligere understreker og forsterker uklarhetene rundt bemanningsplanen og informasjonen rundt infrastrukturen.

Vi vil tilføye at i søknaden om godkjenning av utdanningen *helse, aldring og aktiv omsorg* har tilbyder lagt ved tabell for undervisningspersonalet tilknyttet utdanningstilbudet *rehabilitering*, hvor det er oppført ytterligere to stillinger. Videre vil vi anmerke at den samme tabellen viser at en stor del av undervisningspersonalet er oppført både i søknaden om *rehabilitering* og i søknaden om *helse, aldring og aktiv omsorg*.

I vår rapport uttrykker vi i alt 37 må-punkter og 6 bør-punkter.

Må-punktene finnes i følgende kriteriene 2 (Læringsmål), 4 (Opptakskrav), 6 (Planen for utdanningstilbudet), 9 (Det pedagogiske opplegget), 10 (Praksis), 11 (Undervisningspersonalets størrelse), 12 (Undervisningspersonalets kompetanse), 13 (Eksamens- og vurderingsordningene), 14 (Sensorenes kvalifikasjoner), 15 (Undervisningslokalene), 16 (IKT-tjenester), 17 (Tilgang på aktuell informasjon) og 18 (Faglig samarbeid).

Bør-punktene finnes i kriteriene 6 (Planen for utdanningstilbudet), 8 (Undervisningsformer og arbeidsmetoder), 9 (Det pedagogiske opplegget), 10 (Praksis), 13 (Eksamens- og vurderingsordningene) og 16 (IKT-tjenester).

På grunnlag av dette mener vi at søknaden med vedlagte studieplan, ikke kan godkjennes, og vi anbefaler derfor tilbyder å videreutvikle utdanningstilbudet i stedet for å komme med tilsvar.

3.2 Læringsmål og kvalifikasjoner

3.2.1 Utdanningstilbudets navn (kriterium 1)

«Utdanningstilbudets navn skal være dekkende for innholdet og den yrkeskompetansen utdanningstilbudet gir.»

Presentasjon

Utdanningens navn er *rehabilitering*. Tilbyder begrunner navnet med at utdanningen «gir fagspesifikk kompetanse på tertiært nivå innen rehabilitering med fokus på hverdagsmestring og hverdagsrehabilitering. Navnet samsvarer med navn som brukes i dokumentene fra Nasjonalt utvalg for fagskoleutdanning i helse- og oppvekstfag.»

Det henvises ellers til presentasjonene under kriterium 2 Læringsmål, 3 Utdanningstilbudets relevans og 6 Planen for utdanningstilbudet.

Vurdering

Navnet anses å være dekkende for innholdet i utdanningen og den yrkeskompetansen tilbudet gir. Navnet er allerede etablert og kjent i helsesektoren.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.2.2 Læringsmål (kriterium 2)

«Læringsmål skal gjelde for hele utdanningstilbudet og beskrive forventet oppnådde kvalifikasjoner, spesifisert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Kvalifikasjonene må være på tertiært nivå, det vil si på nivået over det som oppnås i videregående opplæring.»

Presentasjon

Tilbyder beskriver hovedmålsettingen for fagskoleutdanningen i søknaden, samt behovet for fagskoleutdanningen. Det overordnede målet er at utdanningen skal bidra til at studentene utvikler bred faglig kompetanse innen rehabilitering generelt og hverdagsrehabilitering spesielt.

Kvalifikasjonene studentene skal oppnå deles inn i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Studieplanen representerer en fordypning i fagfeltet som gir handlingsberedskap for å møte pasienter og pårørende i kliniske situasjoner, kunne observere deres behov og iverksette nødvendige tiltak.

Utdanningens læringsutbytte er presentert i kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse knyttet til den enkelte modul.

I praksisperioden tar utdanningen sikte på å gi studenten mulighet til å videreutvikle og integrere erfaringsbasert kunnskap med teoretisk kunnskap i samarbeid med lærer og praksisveileder.

Vurdering

Vi finner at tilbyder gir en inngående beskrivelse av læringsutbytte og at fagskoleutdanningen danner et godt grunnlag for å gå direkte ut i roller innenfor hjelpeapparatet etter endt utdanning.

I læringsutbyttebeskrivelsen refereres det til kunnskap om dokumenter, lover, diagnosegrupper og ferdigheter innen kommunikasjon med pasienter og pårørende. Den generelle kompetanse skal spenne fra evnen til etisk refleksjon over problematikk og målsettinger til flerkulturell forståelse og systemkunnskaper på alt fra familie til samfunn.

Kvalifikasjonene belyses og vurderes fra tre kategorier; kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. I kriteriet kunnskap, inngår både innsikt, forståelse, kjennskap til og kunnskap om organisering og lovverk, etiske tema, hverdagsmestring og hverdagsrehabilitering, samhandling, utfordringer i flerkulturelt samfunn, samt de største diagnosegruppene. Kriteriet ferdigheter inneholder det å kunne anvende kunnskap, kunne kommunisere faglighet med kolleger, kunne initiere tiltak, finne relevant fagstoff og kunne dokumentere og formidle fagkunnskap gjennom relevant IKT-verktøy. Generell kompetanse omhandler empati, omsorgsrelasjoner og å ha kompetanse i å samtale om seksualitet og samliv.

Læringsutbytte defineres til å være på tertiært nivå da innholdet i utdanningen bygger videre på helse og oppvekstfag fra videregående skole.

Når det gjelder praksis er læringsutbyttet ikke beskrevet i studieplanen. Det fremkommer ikke hvilke kunnskaper, generell kompetanse og ferdigheter praksisstudiene forventes å utvikle.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må utarbeide og beskrive læringsutbyttet for praksisdelen.

3.2.3 Utdanningstilbudets relevans (kriterium 3)

«Tilbyder skal synliggjøre at utdanningstilbudet har relevans i forhold til nærings- og samfunnsnivå.»

Presentasjon

Søknadens presentasjon siteres i sin helhet idet den både tilkjenner de faktiske forhold i kommunehelsetjenesten og de utfordringer som tydelig utløses av samhandlingsreformen.

Helsesektoren har i dag store utfordringer med å skaffe nok kvalifisert personale. Den demografiske utviklingen viser at behovet vil øke ytterligere i årene som kommer. Samtidig gir Samhandlingsreformen og andre endringer i helsevesenet, nye utfordringer både i den kommunale sektoren og i spesialisthelsetjenesten. Befolkningssammensetningen i Norge er også i endring. Dette gir nye kulturelle og språklige utfordringer i forhold til pasienten og pårørende og i kollegafelleskapet. På arbeidsplassen. En stor del av de ansatte i kommunehelsetjenesten har utdanning på videregående nivå som helsefagarbeidere. For å ruste opp denne gruppen til nye utfordringer og dermed også styrke den totale kompetansen i helsevesenet, ser derfor Aschehoug fagskole viktigheten av å tilby videre studietilbud til denne yrkesgruppen.

Vurdering

Vi har sitert tilbyders begrunnelse i sin helhet og velger å støtte denne grundige beskrivelsen. Utdanningens relevans er meget godt begrunnet i forhold til samfunnets aktuelle behov.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.2.4 Opptakskrav (kriterium 4)

«Opptakskravet skal samsvare med det faglige innholdet og de læringsmål som utdanningstilbudet bygger på.

- Utdanninger i fag/fagområde som på videregående opplæringsnivå ender med fag- eller svennebrev eller yrkeskompetanse, skal på fagskolenivå bygge på fag- eller svennebrevet, yrkeskompetansen eller tilsvarende realkompetanse.
- Realkompetansevurdering av søkere skal skje etter gitte retningslinjer som inneholder informasjon om hvilke fag og kvalifikasjoner i det formelle opptaksgrunnlaget som vurderes og hvordan nivået på kvalifikasjonene i realkompetansesammenheng fastsettes.»

Presentasjon

Opptakskravet er fagbrev som helsefagarbeider, omsorgsarbeider eller hjelpepleier. Opptak kan også skje på bakgrunn av realkompetanse. Denne vurderes av fylkesmann i hjemfylket. For fremmedspråklige kreves Norskprøve 3 eller Test i norsk - høyere nivå (Bergenstesten).

Presentasjonen ligger i søknaden, men ikke i studieplanen.

Vurdering

Det formelle opptakskravet er i samsvar med det faglige innholdet og det læringsutbyttet som utdanningstilbudet bygger på. Utdanningen bygger naturlig videre på fagbrev som helsefagarbeider, omsorgsarbeider eller hjelpepleier. Imidlertid er kriteriene for vurderingen av realkompetansen, samt den manglende utdypingen av opptakskravene i studieplanen ikke tilfredsstillende. Dette gjør at søkerne vanskelig kan evaluere sitt eget grunnlag for å tas opp på studiet.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må:

- ta punktet om opptakskrav inn i studieplanen
- konkretisere hva som kan godkjennes som realkompetanse

3.3 Faglig innhold

3.3.1 Planen for utdanningstilbudet (kriterium 6)

«Planen for utdanningstilbudet skal beskrive utdanningstilbudet som en helhet og må:

- inneholde navn, mål, omfang, faglig innhold - herunder praksis, lærestoff, undervisningsformer og arbeidsmetoder lærerstøttet undervisning og selvstudier/egenarbeid, forventet arbeidsmengde for studentene og vurderingsordninger.
- beskrive sammenhengen mellom de forskjellige fag, deler og kvalifikasjoner som inngår eller kan inngå i utdanningstilbudet.
- være utformet slik at studentene kan kontrollere at de får det utdanningstilbudet de er lovet.»

Presentasjon

Det faglige innholdet presenteres i en studieplan. Navnet på studiet er *rehabilitering*, og navnet brukes konsekvent i planen med det tillegg at det utdypes gjentatte ganger gjennom å understreke fokus på hverdagsmestring og hverdagsrehabilitering.

Både begrunnelsen for etableringen av studiet og læringsmålene satt i de enkelte modulene av utdanningen, omtales konsekvent relatert til begrepet læringsutbytte, med unntak av praksis.

Omfang og organisering av studiet beskrives på s. 5 i studieplanen. Studiet har en varighet på 10 måneder, på fulltid og 20 måneder, på deltid. Tidsbruken anslås å være 1500 timer, med lærerinitiert undervisning på 350 timer, gruppe- og refleksjonsarbeid på 295 timer, praksis på 375 timer fordelt på to perioder og selvstudium på 480 timer. Denne oversikten er bedre omtalt i søknaden enn i selve studieplanen, noe som er lite ønskelig fordi det studentene skal forholde seg til er studieplanen.

Pensum er relevant og omfattende, og fordelt med utdrag fra en rekke bøker. Pensum er ikke videre omtalt og begrunnet.

Studiet er inndelt i fem moduler. Det er skriftlige hjemmeeksamener i alle modulene. De første fire eksamenene vurderes som bestått/ikke bestått, mens den avsluttende modulens eksamen vurderes ved bokstavkarakterer. De første fire skal ha et omfang på 1500 ord +/- 10 %, mens den siste skal ha et omfang på 3000 ord +/- 10 %.

De foregående modulenes arbeidskrav/eksamener (modul 1-4) må være godkjent før avsluttende eksamen (modul 5) kan innleveres.

Søknaden fokuserer på begrepet *aktiv læring* og peker på viktigheten av kunnskaps- og erfaringsdeling i refleksjonsgrupper mellom samlingene. Tilbyder vil også tilby moduleseminar/workshop i hver modul. Disse tilbudene er ikke obligatoriske.

Planen gjennomgås ved studiestart og studentene får en kort innføring i bruken av E-læringsplattform.

Studieplanen inneholder ikke læringsutbyttebeskrivelser for praksis. Praksis presenteres og vurderes mer utfyllende under kriterium 10. Eksamener og vurderingsformer omtales nærmere under kriterium 13.

Vurdering

Utdanningens navn er vurdert under kriterium 1. Innholdet i utdanningen sett opp mot læringsutbytte vurderes under kriterium 7.

Litteraturutvalget til modulene synes noe uklart da det ikke relateres til emner i modulene eller planens læringsutbyttebeskrivelser. Pensum viser ikke til læringsutbyttet i den enkelte modul i tilstrekkelig grad. Ellers savnes strammere linjer knyttet til arbeidsmetodikk, spesielt knyttet til workshops og moduleseminarer. Dette vil lettere kunne konkretiseres ved at tilbudene gjøres obligatoriske.

Modulene i seg selv henger godt sammen idet de synes å bygge naturlig på hverandre. Tilbyder synes også å være konsekvent både i navnebruken for selve utdanningen og i forhold til kjernebegrepene ellers. Imidlertid er det ikke tydelig gitt uttrykk for i planen hvordan modulene tenkes å bygge opp om det totale læringsutbyttet.

Fordelingen av timer og fagskolepoeng mellom modulene og egenstudier er ikke godt nok uttrykt i studieplanen.

Praksis blir vurdert mer utfyllende under kriterium 10.

Det er en svakhet at eksamensformene ikke er helhetlig beskrevet i studieplanen, samt at retningslinjer både for moduleksamen og fordypningsoppgaven ikke er innlemmet i planen. Videre er det ønskelig at samlingene er obligatoriske og ikke frivillige for å kunne oppnå de ambisiøse læringskravene planen tilkjenner. Planen er forståelig som ramme for utdanningen, men ikke tilfredsstillende når det gjelder sammenflettingen av modulene og vektleggingen av oppbyggingen av modulene opp mot det helhetlige læringsutbyttet, noe som medfører at studentene ikke kan kontrollere om de får det studietilbudet de er lovet.

Utdanningens omfang er i samsvar med fagskoleloven § 1. Beregnet arbeidsmengde for studentene er innenfor NOKUTs normerte arbeidsmengde for fagskolestudenter.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må:

- vise sammenhengen mellom modulene og læringsutbyttet
- ha med læringsutbytte for praksis i studieplanen
- tydeliggjøre timefordeling mellom modulene og studentenes egeninnsats i studieplanen
- relatere litteraturutvalget til emnene i de enkelte modulene

Tilbyder bør vurdere å gjøre workshops og andre frivillige samlinger obligatoriske.

3.3.2 Sammenheng mellom plan og mål (kriterium 7)

«Utdanningstilbudets innhold skal være dekkende og relevant for å nå læringsmålene og aktuell i forhold til utviklingen innen yrkesfeltet.»

Presentasjon og vurdering

Punktet er en oppsummering av de foregående punktene angående i hvilken grad kriteriene oppfylles relatert til forholdet mellom studieplanen og oppnåelse av læringsutbytte.

Modul 1, *Grunnleggende teori*, gir basiskunnskaper i form av relevant lovverk, samfunnsteoretisk forståelse, etisk refleksjon, samt fokus på samhandlingsreformen. Denne basiskunnskapen er nødvendig for det videre studiet og som grunnlag for innholdet i kommunikasjon mellom kandidatene, samhandlingspartnerne og brukerne i det praktiske arbeidet.

Modulen er satt til å utgjøre 230 timer, fordelt på 80 timers lærerstyrt undervisning, 60 timer gruppe- og refleksjonsarbeid, og 90 timer selvstudium.

Modul 2, *Målgruppen for rehabilitering*, bygger tydelig på modul 1, men fokuserer på målgruppene der hjelpeapparatet får sine pasienter/klienter/brukere fra, og knytter dette både til helsebegrepet og til adekvat sosialisering av normer og atferd. Sorgteori og mestring i forhold til dette er også fokusert på i denne modulen.

Modulen er faglig krevende og omfattende fordi emnene i seg selv tilkjenner spesialiseringsområder innen hjelpeapparatet. Arbeidsmengden er satt til 225 timer totalt fordelt med 75 timer teoriundervisning, 60 timer gruppe- og refleksjonsarbeid, og 90 timer selvstudium.

Modul 3, *Hverdagsmestring og hverdagsrehabilitering*, tar for seg kjernebegrepene i utdanningen og relaterer fokuset videre til holdninger og tenkesett. Som fokusert på i samhandlingsreformen velger tilbyder et fokus på å bygge på det positive og det friske gjennom skoloring i nettverksbygging og brukermedvirkning. Et annet viktig fokus i denne modulen er skoloringen i utarbeidelsen av individuelle planer, noe en er pålagt innen det hjelpeapparatet tjenestene skal tilbys gjennom.

Modulens omfang er satt til 225 timer fordelt på 75 timer teoriundervisning, 60 timer gruppe- og refleksjonsarbeid, og 90 timer selvstudium.

Modul 4, *Mestrings- og rehabiliteringsprosesser og organiseringen av tjenestetilbudet* vektlegger opplæring i det systemiske på alle plan fra familie og andre signifikante personer, til hjelpeapparatene og samfunnsmodellene. Sentralt i denne modulen står samarbeidet mellom instansene og skolering i organisasjonsteori knyttet til dette.

Forventet arbeidsmengde i modul 4 er satt til i alt 230 timer, der 80 timer utgjør lærerinitiert undervisning, 60 timer gruppe- og refleksjonsarbeid, og 90 timer selvstudium.

Praksis omtales og vurderes i kriterium 10.

Modul 5, *Fordypningsoppgave*, er i liten grad beskrevet i studieplanen utover at oppgaven skal skrives med utgangspunkt i alle de foregående modulene og erfaringene fra praksis, at den skal være praksisrettet og vise evne til refleksjon.

Det er god sammenheng mellom innholdet i planen, slik det spesielt tilkjennegis under kriterium 6. Innholdet i planen er teoretisk tilfredsstillende, men mangler læringsutbyttebeskrivelse for praksis. Dette er påpekt under kriterium 2 og 6.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.4 Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer

3.4.1 Undervisningsformer og arbeidsmetoder (kriterium 8)

«Undervisningsformer og arbeidsmetoder skal være tilpasset opptakskrav og mål.

- Lærernes undervisningsformer og studentenes arbeidsmetoder skal være varierte og bygge på den modenheten studentene har oppnådd som elev eller lærling i videregående opplæring. Alle former og metoder skal beskrives, herunder tilrettelegging for og gjennomføring av e-læring og fjernundervisning.»

Presentasjon

Undervisningen er tilnærmet likt fordelt mellom forelesninger, gruppearbeid, prosjektarbeid, veiledning, praksis og selvstudium. I tillegg til dette kommer modulseminarer/workshops som er et frivillig tilbud (noe vi har omtalt tidligere). Planen refererer også til at det skal være refleksjonsgrupper som skal fungere mellom samlingene. Studieplanen har satt av 20 % av den stipulerte studietiden på 1500 timer til gruppearbeid, inkludert refleksjonsarbeid og veiledning.

Vurdering

Fordelingen av undervisningsformene er et tjenlig, pedagogisk redskap spesielt egnet for skolering av kandidater til praksisfeltet. I så henseende vil kravet til praksisutøvelse fra refleksjon til praktisering

og utøvelse kunne dekket opp på en tilfredsstillende måte. Undervisningsformene og arbeidsmetodene er egnet for å oppnå det ønskede læringsutbyttet med den påpekning at de før påpekte, frivillige tilbudene om workshops og refleksjonsgrupper anbefales gjort obligatoriske.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør gjøre refleksjonsgruppene institusjonaliserte og formelle.

3.4.2 Det pedagogiske opplegget (kriterium 9)

«Det pedagogiske opplegget skal sørge for oppfølging av studentene både som gruppe og som individ og skal så langt det er mulig og rimelig, tilrettelegges etter enkeltstudenters særskilte behov.»

Presentasjon

I søknaden understrekes det at studentenes modenhet og klassesammensetning vil bli kartlagt ved oppstart av utdanningen og at det vil gjøres en helhetlig vurdering av undervisningsopplegg, målopplevelse og tilpasning.

Det vil i tillegg legges stor vekt på studentens medvirkning og påvirkning i de enkelte undervisningsoppleggene.

Der studenter vil ha behov for spesiell tilrettelegging i forbindelse med eksamen, vil tilbyder også tilrettelegge for det, så langt det er faglig forsvarlig og faglig mulig.

Undervisningsformene er forelesninger, gruppearbeid, prosjektarbeid, veiledning på individs- og gruppenivå. I tillegg kommer frivillige workshops og seminarer, samt frivillig gruppesamarbeid mellom samlingene.

Det vektlegges ellers at studenter og faglærere vil samarbeide om valg av undervisningsformer og arbeidsmetoder.

Vurdering

Det er muligens positivt at studentenes modenhet og klassens sammensetning vil bli kartlagt ved studiestart, vi mener likevel det er et underlig moment, spesielt i forhold til tidspunktet for kartleggingen, samt at vi ikke finner beskrivelse av hvordan kartleggingen skal gjennomføres. Vi finner det positivt at tilbyder vektlegger studentenes medvirkning og påvirkning i undervisningsopplegget. Vi finner det problematisk at ikke alle workshops og seminarer, samt frivillig gruppesamarbeid er gjort obligatorisk.

Vi kan ikke finne at studieplanen inneholder noe om oppfølging av studenter, hverken som gruppe eller som individ. Det er heller ikke beskrevet tiltak og hvordan tilrettelegging for studenter med særskilte behov kan gjennomføres, hverken for studiet generelt eller under eksamen. Formalisert studentmedvirkning er ikke skissert utover referanse til studentlovverket.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må:

- beskrive i studieplanen hvordan oppfølging av studentene skal foregå
- utarbeide regler for hvordan studenter kan få tilrettelagt eksamen

Tilbyder bør beskrive hvordan kartleggingen av studentenes modenhet og klassesammensetningen skal gjennomføres.

3.4.3 Praksis (kriterium 10)

«Praksis skal være beskrevet i planen som ethvert annet faglig element, og være relatert til de kvalifikasjoner studenten skal få gjennom sin utdanning.»

Presentasjon

Tilbyder beskriver praksis flere steder i studieplanen, i studentreglementet og i vedleggene. Praksis benevnes som «praksis med veiledning» og den skal gjennomføres på plasser som er godkjent av fagskolen. Praksis er inndelt i mål og læringsområder, knyttet til oppøving av ulike ferdigheter. Studenten skal formulere egen målsetting med utgangspunkt i blant annet studieplanen og praksisplassens arbeidsområder, målene deles inn i hovedmål og delmål, skjema er lagt ved. Studentens personlige mål skal godkjennes av lærer.

Det er satt av 10 uker til praksis fordelt på to perioder. I praksisprogrammet står at praksis gjennomføres fem uker mellom modul 2 og 3 og mellom modul 4 og 5. Rekkefølgen er begrunnet. I en av praksisavtalene står det derimot at praksis gjennomføres i modulene 2 og 4. Antall timer for hver praksisperiode utgjør 187,5 timer. I tilknytning til fordypningsoppgaven kan studenten søke fagskolen om 1 ukes hospiteringspraksis, denne erstatter en annen av de 10 praksisukene.

Det er 80 % obligatorisk oppmøte både til praksis og veiledning, fravær utover 20 % fører til ikke godkjent praksis.

Tilbyder har åpnet for å gjennomføre praksis på nåværende arbeidsplass i form av prosjektarbeid for studenter som har sitt daglige arbeide innen fagfeltet. Prosjektarbeidet vurderes til bestått/ikke bestått etter nærmere angitte kriterier, som skal fremkomme i en avtale mellom student, veileder og lærer. Avtalen er ikke lagt ved. Prosjektarbeidet er tynt beskrevet.

Veiledning gis kontinuerlig i form av evalueringssamtaler og støtte av praksisveileder. Veiledningens eksakte omfang er ikke angitt, heller ikke om veiledning også tilbys via læringsplattform.

Praksis vurderes til bestått/ikke bestått. Tilbyder beskriver kriterier for bestått/ikke bestått praksis. Kriteriene er inndelt i ulike tema og skal knyttes opp til områdene kunnskaper, ferdigheter og

kompetanse. Skjema for evaluering av praksis er lagt ved. Som forberedelse til sluttevaluering skal student og praksisveileder i fellesskap besvare bestemte spørsmål skriftlig.

Det foreligger krav til lærer og praksisveileder. Studenten skal levere fire skriftlige oppgaver: skjema for turnusplan, skjema for individuelle mål, skjema for refleksjonsnotat, samt skjema for evaluering av student i praksis. Skjemaene fremgår som vedlegg. Det foreligger to ulike maler for avtale om praksisplasser. I en av malene er studentens oppgaver ytterligere utvidet til skriftliggjøring av arbeidsplan og føring av loggbok. Videre står det i praksisprogrammet at refleksjonsnotatet skal brukes som bakgrunn for veiledning, mens det i nevnte mal skrives at refleksjonsnotatet skal skrives i etterkant av praksisperioden.

Det er lagt ved signert intensjonsavtale mellom tilbyder og Hurum kommune.

Vurdering

Vi mener at beskrivelsen av praksis er uoversiktlig og mangelfull. For å unngå forvirring må tilbyder innlemme vesentlige punkt i praksisprogrammet i studieplanen. Det må være samsvar i beskrivelse og vedlegg. Videre må det tydeliggjøres hvilke vedlegg som omhandler tradisjonell praksis og prosjektarbeid. Tilbyder må være konsis i bruk av benevnelser og begrep. Eksempelvis brukes begrepet tverrfaglig samarbeid i forberedelse til sluttevaluering, mens under punktet til læringsområder står det samhandling. Begrepet brukermedvirkning er kun tatt med under kriterier for ikke bestått praksis. I studieplanen brukes i hovedsak benevnelsen lærer, i evalueringsskjemaet brukes benevnelsen lærerveileder. I beskrivelse av refleksjonsnotat brukes benevnelsen rapport i tillegg.

Tidspunkt for gjennomføring av praksisperiodene beskrives forskjellig.

Antall timer i praksis utgjør en full arbeidsuke, det er derved ikke satt av tid til arbeidet med selvstudium.

Når det gjelder fravær mener vi at 20 % er høyt. Det er vanlig å ha en grense på 10 %.

Det foreligger ingen tydelig beskrivelse av prosjektarbeidet. For at læringsutbytte skal ivaretas må tilbyder konkretisere prosjektarbeidet. For at studenten skal få vist sitt læringsutbytte, mener vi det må skrives en prosjektoppgave.

Vi kan ikke se at antall evalueringssamtaler fremkommer av søknaden. Heller ikke om veiledning tilbys via læringsplattform. Vi mener at studenten må tilbys midtveisevaluering, slik at studenten får tid til å korrigere praksisutøvelsen.

Kriterier og forslag til hvordan refleksjonsgruppene skal iverksettes og brukes må konkretiseres.

Det bør foreligge krav til studenten, på lik linje som til praksisveileder og lærer. Vi finner det underlig at studenten skal levere en skriftlig evaluering av seg selv. Det står ikke noe sted hvorvidt refleksjonsnotatet skal vurderes. I tillegg er det uklart når i praksisperioden notatet skal skrives.

I vurderingen av tradisjonell praksis mener vi det er gunstig at obligatorisk praksisoppgave inngår som en del av evalueringsgrunnlaget, slik at studenten får vist progresjon i utdanningen. Det er nødvendig å spesifisere læringsutbyttetmålene i studieplanen.

I studieplanen kan vi ikke finne hvem som har ansvar for å skaffe praksisplasser. Tilbyder har lagt ved en intensjonsavtale med Hurum kommune for åtte praksisplasser. Det er også søkt om godkjenning for Oslo og Drammen som studiesteder, men det er ikke gjort rede for aktuelle praksissteder ved disse studiestedene. De praksisstedene som er skissert knyttet til Hurum kommune synes relevante.

Det er ikke utformet læringsutbyttebeskrivelse for praksis. Vi viser til våre vurderinger i kriterium 2, 6 og 7.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må:

- bruke benevnelse og begreper gjennomført
- tidfeste gjennomføring av praksis
- beskrive prosjektarbeidet konkret i studieplanen
- innlemme retningslinjer for skriving av prosjektrapport i studieplanen
- innlemme mal for skriving av prosjektrapport i studieplanen
- innlemme vurderingskriterier for prosjektrapport i studieplanen
- redegjøre for gjennomføring av refleksjonsgruppene
- spesifisere omfang av evalueringssamtaler/veiledning
- innlemme tilbud om midtveisevaluering
- innlemme krav om obligatorisk praksisoppgave
- gjøre rede for aktuelle praksissteder ved studiestedene Drammen og Oslo
- utforme læringsutbyttebeskrivelse for praksis

Tilbyder bør:

- vurdere om antall timer i praksisperiodene er for høyt
- vurdere om grensen for fravær skal settes til 10 %

3.4.4 Undervisningspersonalets størrelse (kriterium 11)

«Undervisningspersonalet må være stort nok og stabilt nok til å gjennomføre fastsatt undervisning.»

Presentasjon

Tilbyder søker om godkjenning for tre studiesteder, henholdsvis Hurum, Oslo og Drammen. Utdanningen er beregnet til å ta opp 50 studenter på hvert studiested og det beregnes 2,5 årsverk.

Det legges opp til forholdstallet 1:20 mellom undervisningspersonalet og studentene.

I Hurum er det inngått avtale med kommunen om forelesere og sensorer. Ved godkjenning av fagskolen vil rektor følge opp kontakter og samarbeid med rehabiliteringsenheter i aktuelle områder.

Vedlegg 16 viser tabell over undervisningspersonalet.

Tilbyder beskriver ikke tilgang til vikarer med nødvendig kompetanse ved sykdom.

Vurdering

Tilbyder har lagt ved kun én tabell over undervisningspersonalet tilknyttet utdanningstilbudet. Det er ikke spesifisert ved hvilket studiested personalet er tilknyttet, eller om det skal være samme undervisningspersonell ved alle tre studiesteder.

Vi vil tilføye at i søknaden om godkjenning av *helse aldring og aktiv omsorg* har tilbyder lagt ved tabell for undervisningspersonalet tilknyttet utdanningstilbudet *rehabilitering*, hvor det er oppført ytterligere to stillinger. Videre vil vi anmerke at den samme tabellen viser at en stor del av undervisningspersonalet er oppført både i søknaden om *rehabilitering* og i søknaden om *helse aldring og aktiv omsorg*.

Tilbyder skriver ikke noe om vikarordninger, det kan derfor virke som om tilbyder ikke har tatt høyde for sykdom blant undervisningspersonalet.

På bakgrunn av det ovenfor nevnte er det ikke mulig å vurdere om personalet er stort eller stabilt nok til å gjennomføre fastsatt undervisning.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må:

- spesifisere hvilket studiested undervisningspersonalet er tilknyttet
- legge ved riktig tabell over undervisningspersonalet
- redegjøre for vikarordninger

3.4.5 Undervisningspersonalets kompetanse (kriterium 12)

«Undervisningspersonalet som skal være knyttet til utdanningstilbudet må samlet ha kvalifikasjoner til å gi den undervisning som følger av planen.

Undervisningspersonalet må dokumentere:

- formell eventuell realkompetansevurdert utdanning som er høyere enn det det undervises i, dog aldri lavere enn tilsvarende toårig fagskoleutdanning
- pedagogiske kvalifikasjoner utdanning og erfaring på det nivå som undervisningen krever
- digital kompetanse i det omfang som undervisningen krever
- yrkeserfaring som gjør at undervisningen knyttes opp mot, og relateres til, dagens yrkesfelt.»

Presentasjon

Tilbyder dokumenterer utdanningstilbudets lærerressurser i vedlagt tabell i form av formell utdanning, pedagogiske kvalifikasjoner samt digital kompetanse i utdanningstilbudet. Personalet har i tillegg bred yrkeserfaring. Det er ikke spesifisert hvilket studiested personalet er tilknyttet.

Personalet består av spesialpedagog med master i Mediation and conflict resolution, vernepleier med master NTNU, sykepleier med master i helsefag, sykepleier med påbegynt master i profesjonsetikk, sexolog/rådgiver/psykoterapeut, spesialsykepleier med videreutdanning i samfunnsplanlegging, samt spesialsykepleier.

Tabellen viser til erfaring innen undervisning/forelesing, praksisveiledning, opplæringsvirksomhet, rehabiliteringsarbeid i kommunene, samt ledererfaring.

Alle oppgir å ha omfattende digital kompetanse basert på erfaring og daglig bruk av data, videre oppgir tre å ha kompetanse i å kommunisere med studentene digitalt og å håndtere en læringsplattform.

Når det gjelder pedagogiske kvalifikasjoner viser tabellen at to er utdannet lærere, resten av personalet har erfaring med undervisning, veiledning og opplæringsvirksomhet.

I vedlegg 17 som omhandler kravspesifikasjon til undervisningspersonalet, står det at undervisningspersonalet, fast ansatte, gjesteforelesere, timelærere og veiledere skal, så langt det er mulig, være tverrfaglig sammensatt. Det legges vekt på både teoretisk kompetanse og praksiserfaring. Alle må ha utdanning tilsvarende nivå som høyskole og ha klinisk erfaring.

Vurdering

Vedlagt tabell viser at undervisningspersonalet innehar de kvalifikasjonene og yrkeserfaring som kreves. Det fremkommer imidlertid ikke hvilket studiested undervisningspersonalet er tilknyttet.

Vi vil ellers vise til vurdering og tilføyelser under kriterium 11.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må spesifisere undervisningspersonalet for de tre studiestedene det søkes for.

3.5 Eksamen og vitnemål

3.5.1 Eksamens- og vurderingsordningene (kriterium 13)

«Eksamens- og vurderingsordningene skal være tilpasset utdanningstilbudet og dets mål.»

Presentasjon

Eksamen og vitnemål beskrives i studieplanen og studentreglementet.

I studieforløpet legges det opp til en veksling mellom lærerinitiert undervisning, gruppe- og refleksjonsarbeid, praksis med refleksjon og veiledning, samt selvstudium. Sentralt står aktiv læring. Ifølge tilbyder er arbeidsformene tilpasset modulenes innhold.

Tilbyder viser til en skjematisk oversikt over eksamen. Modul 1-4 avsluttes med en skriftlig individuell hjemmeksamen, omfanget er angitt. Studenten skal bruke kunnskaper fra modulene, praksiserfaringer, vise evne til refleksjon og kritisk vurdering, samt bruk av kilder og litteratur. Det åpnes opp for mulighet til å levere gruppeeksamen etter avtale. Eksamen vurderes til bestått/ikke bestått. Den skriftlige besvarelsen vil bli vurdert av en sensor.

For modul 5 benyttes bokstavkarakterer A-F, hvor A er beste resultat og F er ikke bestått. Studentene skal levere en skriftlig, individuell fordypningsoppgave, omfanget er angitt. Temaet er selvvalgt, det skal være praksisrettet og det skal vise at studenten har tilegnet seg kunnskap, ferdigheter og kompetanse innen faget. Det beskrives hva tema og problemstilling skal inneholde. Fordypningsoppgaven skal formuleres som en litteraturstudie. Tilbyder benevner arbeidsformene som prosessorientert skrivearbeid med veiledning og skriveseminar. Det gis inntil fire timer veiledning. Fordypningsoppgaven vil bli vurdert av en intern sensor, som kan være faglæreren og en ekstern sensor.

Alle modulene må være bestått for å få vitnemål. Ved avslutning av studiet underveis utstedes det modulbevis for beståtte moduler.

I studentreglementet § 10 beskrives klageadgang og karaktersystem med kriterier.

Avslutning av praksis beskrives i kriterium 10.

Vurdering

For at studenten skal få oversikt over eksamen mener vi at beskrivelsen må samles i studieplanen, ved at retningslinjer for oppgaveskriving for både moduleksamen og fordypningseksamen, samt karaktergradene innlemmes i studieplanen.

Eksamen i de fire første modulene vurderes til bestått/ikke bestått. Vi mener det er viktig at studentene også får tilbakemelding på eksamen, slik at de vet hvor de står faglig i utdanningsforløpet. Dette betyr at formalisert tilbakemelding på eksamensoppgaven er ekstra viktig når den vurderes som bestått/ikke bestått. Videre må tilbyder redegjøre for veiledning, både form og omfang.

Når det gjelder fordypningsoppgaven som inngår i modul 5, finnes ikke krav til utførelse, samt hvordan den skal evalueres, i studieplanen. Det opplyses at dette er et prosessorientert skrivearbeid med inntil 4 timers veiledning individuelt eller i gruppe. Imidlertid fremgår det ikke hva denne skriveprosessen drives av utover at den skal bygge på de foregående modulene og at den skal være praksisrelatert. Det er ønskelig at denne prosessen tydeliggjøres.

Det mangler en tydelig mal for oppgaveskriving for samtlige eksamener.

Det kommer ikke frem i beskrivelsen hva som er rammer og innhold i skriveseminaret.

Eksamens- og vurderingsformene er i seg selv egnet for at studentene skal nå læringsutbyttet.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må:

- redegjøre for veiledning i forbindelse med moduleksamen
- innlemme retningslinjer for oppgaveskriving for moduleksamen i studieplanen
- innlemme retningslinjer for oppgaveskriving for fordypningsoppgave i studieplanen
- innlemme karaktergradene i studieplanen

Tilbyder bør redegjøre for rammer og innhold for skriveseminaret.

3.5.2 Sensorenes kvalifikasjoner (kriterium 14)

«Sensorer skal ha kvalifikasjoner som sikrer at vurderingen av studentene skjer på en upartisk og faglig betryggende måte.»

Presentasjon

Tilbyder skriver i søknaden at de skal bruke eksterne sensorer og kandidatnummer for å sikre en upartisk vurdering.

I vedlegg 18 som omhandler kravspesifikasjon av sensorer står følgende:

Rektor oppnevner og godkjenner eksterne sensorer. Eksterne sensorer skal ha utdanning på tilsvarende nivå eller høgskoleutdanning og relevant allsidig praksis. Sensor er kjent med Aschehoug fagskoles virksomhet og studieplan for fagskoleutdanningen. De eksterne sensorene rekrutteres fra andre kliniske fagmiljø, andre fagskoler og høgskoler. Kompetansen til den eksterne sensoren vurderes på bakgrunn av informasjon fra CV og referanser. Evaluering av sensorene er innlemmet i kvalitetssystemet.

Tilbyder skriver i Studentreglementet at den skriftlige besvarelsen for modul 1-4 vil bli vurdert av en sensor. Den skriftlige fordypningsoppgaven i modul 5 vil bli vurdert av to sensorer, en intern sensor som kan være faglæreren i det aktuelle faget og en ekstern sensor. Den eksterne sensorens bedømmelse vil være avgjørende.

Vurdering

I tabell for undervisningspersonell er det oppgitt at to av undervisningspersonalet skal være sensorer. Vi viser til våre vurderinger i kriterium 11 og 12 angående hvilket studiested undervisningspersonalet

er knyttet til. Videre er det ikke tydeliggjort om det er intern eller ekstern sensor som skal vurdere besvarelsen for modul 1-4. For fordypningsoppgaven i modul 5, der det vil bli brukt to sensorer, finner vi at vurderingen av studentene skjer på en faglig betryggende måte.

Det er vist til kvalitetssikringssystemet for evaluering av sensorene, men der er det usikkert om det siktes til at sensorene skal evaluere utdanningstilbudet eller om tilbyder skal evaluere sensorene. Det må redegjøres for hva det siktes til og hvor ofte kvalitetssikringen finner sted.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må:

- oppgi interne sensorer for alle studiestedene
- beskrive evalueringen av sensorene og hvor ofte kvalitetssikringen finner sted

3.6 Infrastruktur

3.6.1 Undervisningslokalene (kriterium 15)

«Lokalene inklusive spesialrom, utstyr og infrastruktur skal være tilstrekkelige i antall og størrelse til at undervisningen kan gjennomføres som forutsatt.

- Det gjelder både egne og leide lokaler. Utrustningen må være slik at den bidrar til å yrkesrette utdanningstilbudet.»

Presentasjon

Tilbyder beskriver infrastruktur for fem studiesteder, henholdsvis Hurum, Oslo, Drammen, Bergen og Trondheim. Det er kun søkt om godkjenning for de tre førstnevnte.

I beskrivelsen av Hurum skal undervisningen foregå i storsalen og tilhørende møterom på rådhuset. Datarommet er lokalisert ved Filtvet helsetun. Det er redegjort for rommenes størrelse og antall sitteplasser. Teknologisk tilfredsstillende rommet de aller fleste forespørsler, da det inneholder storskjerm, projektor, lydanlegg etc. Det er kantine med angitt antall sitteplasser.

Beskrivelsen av Oslo viser at undervisningen er lagt til Aschehougs forlags lokaliteter i Sehesteds gate 3. Det gjøres rede for forelesningssal, klasserom, grupperom og kantine, med angitt antall sitteplasser for alle rom. Alle rommene har trådløs internetttilgang. Studentene må disponere egen bærbar PC. Ved behov vil det være mulig å leie lokaler i umiddelbar nærhet.

For Drammen legger tilbyder ved inngått leieavtale med Drammen videregående skole, Idrettsbygget. Lokalene inneholder 6 klasserom, med plass til 30 studenter i hvert rom, et av klasserommene har Smart Board. I tillegg er det tre grupperom. Alle rom har internetttilgang og projektor.

Vurdering

Vi mener det er underlig at tilbyder legger ved infrastruktur for studiesteder det ikke er søkt om.

Beskrivelsen for Hurum er vanskelig å tyde. Det kommer ikke eksakt frem hvilke rom som tilfredsstillende de fleste forespørsler, vi kan bare anta at det vises til Storsalen på Rådhuset. Det fremkommer ikke hvor stor avstand det er mellom helsetunet {Filtvet helsetun, NOKUTs presisering} og Rådhuset, det er derfor vanskelig å avgjøre tidsbruk for bevegelse mellom de to lokalitetene.

I beskrivelsen for Oslo gjøres det ikke rede for fullstendig utstyr. Det presiseres ved dette studiestedet at studentene må disponere egen PC, noe det ikke gjør for Hurum og Drammen. Det fremkommer imidlertid i selve søknaden at dette gjelder for alle de tre studiestedene. Vi mener det er et rimelig krav at studentene må skaffe PC selv, da dette er vanlig praksis. Dette må være tydelig for studentene.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må:

- legge ved vedlegg tilknyttet utdanningen det søkes godkjenning for
- redegjøre bedre for infrastruktur i lokaler for Hurum
- redegjøre for avstanden mellom helsetunet {Filtvet helsetun} og Rådhuset i Hurum
- redegjøre ytterligere for utstyr i lokaler for Oslo
- la kravet om egen PC for alle studiestedene komme klart frem

3.6.2 IKT-tjenester (kriterium 16)

«Tilbyders IKT-tjenester må ha tilstrekkelig kvalitet og omfang til at opplæringen kan gjennomføres som forutsatt.»

Presentasjon

Ved alle tre studiestedene står det i søknaden at tilgangen til IKT-tjenester omhandler trådløst internett, skolens hjemmeside med læringsplattform, samt IT-avdeling med ressurspersoner. Studentene skal skaffe PC selv. Innleveringer skjer elektronisk. I studentreglementet står det at studentene vil få et kort innføringskurs i bruken av E-læringsplattform.

Vurdering

Tilbyder spesifiserer ikke hvilken læringsplattform som anvendes, men studentene tilbys opplæring. Det skrives ikke noe om IT-avdelingens ressurspersoner og om de finnes på det enkelte læringssted. Tilbyder redegjør ikke for tilgang til skrivere.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må beskrive hvilken læringsplattform som vil benyttes innen IKT.

Tilbyder bør:

- redegjøre for mulighet for brukerstøtte
- redegjøre for tilgang til skrivere

3.6.3 Tilgang på aktuell informasjon (kriterium 17)

«Studentene og lærerne må ha god nok tilgang på tjenester som sikrer aktuell informasjon.»

Presentasjon

For alle tre studiesteder skriver tilbyder i søknaden at informasjon blir gjort tilgjengelig på skolens læringsplattform. Det er faglærerne som skal oppdatere aktuell og relevant informasjon. Aschehoug forlag har i tillegg et bibliotek med fagbøker, tidsskrifter og aviser som studentene kan bruke. På skolens hjemmeside vil søknadsfrister, studieplaner, pensumlitteratur osv. offentliggjøres. Det står videre at alle studentene har tilgang til den elektroniske læringsplattformen.

I studentreglementet står det at studenten selv skal finne fagstoff i bøker, tidsskrifter og på Internett, samt gjennom biblioteksdata-baser. Det vil bli gitt opplæring i søk i databasene.

Vurdering

Vi ser at det kun er bibliotek knyttet til studiestedet i Oslo. Det må redegjøres for tilgang til bibliotek-tjenester ved de andre studiestedene også. Vi finner heller ikke at tilbyder redegjør for om fagbøkene på biblioteket er relevante for utdanningen. Det vises til at det vil bli gitt opplæring i biblioteksdata-baser, men det er uklart om dette gjelder for alle studiestedene og om alle studenter vil kunne benytte data-baser til å søke etter litteratur og bestille bøker.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må:

- redegjøre for bibliotek-tjenester ved Hurum kommune og Drammen kommune
- redegjøre for fagbøkene relevans for utdanningen

3.6.4 Faglig samarbeid (kriterium 18)

«Tilbyder skal ha lokalt eller regionalt samarbeid med yrkesfeltet, eller være med i faglige nettverk som knytter utdanningstilbudet opp mot samfunns- og næringsliv.»

Presentasjon

I søknaden skriver tilbyder at et tett samarbeid med praksisfeltet vektlegges for å sikre gode praksisplasser, oppdaterte forelesere, veiledere og sensorer. Samarbeidspartnerne utfordres til å evaluere utdanningen, og å delta aktivt i den faglige utviklingen av skolen. I utarbeidelsen av studieplanen har skolen samarbeidet med det kliniske miljøet, representert ved Hurum kommune. Samarbeidet har bestått av innspill til faglig innhold, forelesere, lokaler og sensorer på eksamen. Det foreligger intensjonsavtale mellom tilbyder og Hurum kommune, men ikke for Oslo og Drammen.

Tilbyder skriver at fagskolen vært i dialog med andre rehabiliteringsenheter i de aktuelle områdene. Ved godkjenning av fagskoleutdanningen vil rektor følge opp disse kontaktene. I tillegg har fagskolen knyttet til seg et nettverk av fagpersoner fra fagmiljøet.

Vurdering

Intensjonsavtalen bekrefter samarbeidet mellom tilbyder og Hurum kommune.

Det kan synes som om samarbeidet med rehabiliteringsenheter er påbegynt i Oslo og Drammen, men foreliggende skriftlige samarbeidsavtaler må være et minstekrav. Vi savner en nærmere redegjørelse for hvilke rehabiliteringsenheter skolen har vært i dialog med, samt nettverket av fagpersoner.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må vise til inngåtte intensjonsavtaler, evt. samarbeidsavtaler, med Oslo og Drammen.

3.7 Oppsummerende vurdering og konklusjon fra de sakkyndige

Tilbyder må:

- utarbeide og beskrive læringsutbyttet for praksisdelen
- ta punktet om opptakskrav inn i studieplanen
- ta punktet om opptakskrav inn i studieplanen
- konkretisere hva som kan godkjennes som realkompetanse
- vise sammenhengen mellom modulene og læringsutbyttet
- ha med læringsutbytte for praksis i studieplanen
- tydeliggjøre timefordeling mellom modulene og studentenes egeninnsats i studieplanen
- relatere litteraturutvalget til emnene i de enkelte modulene
- beskrive i studieplanen hvordan oppfølging av studentene skal foregå
- utarbeide regler for hvordan studenter kan få tilrettelagt eksamen
- bruke benevnelse og begreper gjennomført
- tidfeste gjennomføring av praksis
- beskrive prosjektarbeidet konkret i studieplanen

- innlemme retningslinjer for skriving av prosjektrapport i studieplanen
- innlemme mal for skriving av prosjektrapport i studieplanen
- innlemme vurderingskriterier for prosjektrapport i studieplanen
- redegjøre for gjennomføring av refleksjonsgruppene
- spesifisere omfang av evalueringssamtaler/veiledning
- innlemme tilbud om midtveisevaluering
- innlemme krav om obligatorisk praksisoppgave
- gjøre rede for aktuelle praksissteder ved studiestedene Drammen og Oslo
- utforme læringsutbyttebeskrivelse for praksis
- spesifisere hvilket studiested undervisningspersonalet er tilknyttet
- legge ved riktig tabell over undervisningspersonalet
- redegjøre for vikarordninger
- spesifisere undervisningspersonalet for de tre studiestedene det søkes for
- redegjøre for veiledning i forbindelse med moduleksamen
- innlemme retningslinjer for oppgaveskriving for moduleksamen i studieplanen
- innlemme retningslinjer for oppgaveskriving for fordypningsoppgave i studieplanen
- innlemme karaktergradene i studieplanen
- oppgi interne sensorer for alle studiestedene
- beskrive evalueringen av sensorene og hvor ofte kvalitetssikringen finner sted
- legge ved vedlegg tilknyttet utdanningen det søkes godkjenning for
- redegjøre bedre for infrastruktur i lokaler for Hurum
- redegjøre for avstanden mellom helsetunet {Filtvet helsetun} og Rådhuset i Hurum
- redegjøre ytterligere for utstyr i lokaler for Oslo
- la kravet om egen PC for alle studiestedene komme klart frem
- redegjøre for bibliotekjenester ved Hurum kommune og Drammen kommune
- redegjøre for fagbøkernes relevans for utdanningen
- vise til inngåtte intensjonsavtaler, evt. samarbeidsavtaler, med Oslo og Drammen

Tilbyder bør:

- vurdere å gjøre workshops og andre frivillige samlinger obligatoriske
- gjøre refleksjonsgruppene institusjonaliserte og formelle
- beskrive hvordan kartleggingen av studentenes modenhet og klassens sammensetning vil bli kartlagt
- vurdere om antall timer i praksisperiodene er for høyt
- vurdere om grensen for fravær skal settes til 10 %
- redegjøre for rammer og innhold for skriveseminaret
- redegjøre for mulighet for brukerstøtte
- redegjøre for tilgang til skrivere

3.7.1 Tilsvarsrunden

Tilbyder fikk utkast til tilsynsrapport på tilsvar, med frist 31. januar 2014. NOKUT mottok ikke tilsvar fra tilbyder innen fristen.

4 Vedtak

NOKUT ved direktøren anser ikke de faglige kravene for godkjenning av utdanningstilbudet *rehabilitering*, 60 fagskolepoeng stedbasert undervisning, ved Aschehoug fagskole AS, som oppfylt. Vi avslår derfor søknaden.

Vedtaket er fattet med hjemmel i:

- Lov om fagskoleutdanning 20.06.2003 nr. 56
- Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 01.02.2010 nr. 96
- Kunnskapsdepartementets forskrift om fagskoleutdanning av 01.08.2013 nr. 942
- NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning av 26.01.2009

5 Dokumentasjon

Rapporten er skrevet på bakgrunn av søknad fra Aschehoug fagskole AS, datert 13. september 2013, om godkjenning av fagskoleutdanningen *rehabilitering*. Tilbudet er ettårig på heltid eller toårig på deltid. Undervisningen er stedbasert. NOKUTs saksnummer: 13/670-1.

Vedlegg 1:

Sakkyndig komité

Den sakkyndige komité har bestått av følgende medlemmer:

- **Eyvind Hedel**
Eyvind Hedel er utdannet sosionom med hovedfag i sosialt arbeid. I 2009 disputerte han ved Universitetet i Tromsø. Tittel på doktorgradsarbeidet er «Klientkarrierer i profesjonskulturelle grenseland». Han er også utdannet veileder og har veiledet institusjoner, fagteam, medarbeidere og studenter. Hedel har drevet eget kollektiv for ungdom med adferds avvik og rusproblematikk og vært fagsjef på behandlingsinstitusjon for rusmisbrukere. Han har også utstrakt undervisningserfaring fra sosialavdelinger ved ulike høyskoler som Høgskolen i Alta, Høgskolen i Stavanger og Høgskolen i Telemark. Hedel har vært medforfatter i lærebøker om rehabilitering og han holder ofte kurs og foredrag i ulike emner innenfor rehabiliteringsfeltet.
- **Vernepleier Brit Snefrid Øfeldt, Haugesund kommune**
Brit Snefrid Øfeldt er utdannet vernepleier, og i 2009 tok hun mastergrad i rehabilitering ved Høgskolen i Bodø. I perioden 1985 til 1996 arbeidet hun på sykehjem. Hun har siden arbeidet som vernepleier i prosjektstilling ved en barneskole, som miljøterapeut ved boenheter, på rehabiliteringsavdeling og tverrfaglig spesialisert rusbehandling. I 2010-2011 var hun basisveileder ved Rogaland vernepleierhøgskole, avdeling Haugesund. I 2010-2013 arbeidet hun som faglærer for fagskoleutdanning i rehabilitering ved AOF Haugaland. Øfeldt er i dag ansatt i Haugesund kommune hvor hun arbeider med helse og forebygging. Øfeldt har vært medforfatter i en lærebok om rehabilitering. Hun har vært sakkyndig for NOKUT tidligere.

De sakkyndige har erklært at de ikke har tilknytninger til utdanningstilbudet eller tilbyder, som gjør dem inhabile til oppdraget.

Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, og har ingen merknader.

Vedlegg 2:

Mandat for sakkyndige til faglig vurdering av søknad om godkjenning av utdanningstilbud

1. Det skal foretas en faglig vurdering av søknad om fagskolegodkjenning for utdanningstilbudet *rehabilitering* ved Aschehoug fagskole.
2. Den faglige vurderingen skal foretas i henhold til kapittel 7 Standarder og kriterier for godkjenning av utdanningstilbud i Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning.
3. Kriteriene, 1 – 18, er likeverdige og må vurderes som tilfredsstillende i forhold til et minimum av hva som forventes av kvalitet i fagskoleutdanning.
4. Den sakkyndige vurderingen baseres på tilbyders søknad og annet relevant skriftlig materiale som anses som nødvendig for faglig vurdering.
5. De sakkyndige skal ikke vurdere faglig kriterium 5.
6. Vurderingene må gis en tydelig begrunnelse og en entydig konklusjon og nedfelles skriftlig.
7. Den faglige vurderingen skrives inn i en rapport sammen med NOKUTs egen vurdering av styringsordning, reglement og kvalitetssikringssystemet. Det skrives en rapport for hvert utdanningstilbud. Rapporten danner grunnlag for NOKUTs vedtak.
8. Sakkyndig kan bli pålagt å utføre en tilleggsvurdering av søkers kommentar til den faglige vurderingen. Både søkers kommentar og eventuell sakkyndig tilleggsvurdering inngår i NOKUTs beslutningsgrunnlag.
9. Sakkyndig arbeider på oppdrag fra NOKUT og skal dermed ikke diskutere vurderingen i media eller med søker før vedtak er fattet.

NOKUTs godkjenning av fagskoleutdanning er hjemlet i

- Lov om fagskoleutdanning 20.06.2003 nr. 56
- Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 01.02.2010 nr. 96
- Kunnskapsdepartementets forskrift om fagskoleutdanning av 01.08.2013 nr. 942
- NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning av 26.01.2009